

Vývojové tendence na trhu práce

■ Přeměny ve způsobech organizace výroby

- Fordismus

- Post-fordismus

- Flexibilita výroby

- Důsledky vývojových tendencí

■ Růst participace žen na trhu práce

■ Tercializace

Přeměny ve způsobech organizace výroby

Fordismus

- Masová výroba
- Standardizace
- Vysoký stupeň dělby práce
- Stabilita zaměstnání
- Bread-winner model
- Růst konzumu a masová spotřeba

Post-fordismus

- Diverzifikace
- Flexibilizace
- Vícepříjmová domácnost
- De-industrializace
- Vliv technologického rozvoje
- Změny v řízení
- Růst významu lidského kapitálu

Nové principy managementu

- Méně hierarchická struktura řízení
- Nezávislé jednotky
- Snižování specializace funkcí
- Využití ICT
- Motivace
- Flexibilní formy zaměstnávání

Flexibilita výroby

■ Typy flexibility

- Numerická
- Funkční
- Časová
- Mzdová

■ Důsledky flexibilizace

- Rozvoj nestandardních forem zaměstnání
- „systém pod-zaměstnanosti“ (Beck)

■ Segmentace na pracovním trhu

- Primární trhy práce
- Sekundární trhy práce

■ Znejistění na trhu práce

- Jistota postavení na pracovním trhu
- Jistota zaměstnání
- Jistota práce
- Bezpečnost práce
- Reprodukce kvalifikace
- Příjem
- Reprezentace v pracovních vztazích

Růst participace žen na trhu práce

- De-ruralizace – pokles ekonomické aktivity žen
- Nárůst ekonomické aktivity žen
- Faktory:
 - Tercializace
 - Institucionalizace pečovatelských služeb
 - Změny charakteru práce ve výrobě
 - Rozvoj zkrácených úvazků

Vývoj zaměstnanosti žen a mužů (%)

	ženy		muži	
	1990	2004	1990	2004
ČR		56,0		72,4
Dánsko	70,6	72,0	80,1	79,9
Švédsko	81,0	71,8	85,2	75,0
Německo	52,2	59,9	75,7	71,0
Nizozemí	46,7	65,7	75,2	80,2
Irsko	36,6	55,8	67,5	75,2
Itálie	36,2	45,2	69,2	69,7
EU 15	48,6	57,1	74,2	72,9
USA	64,0	65,4	80,7	77,2

Tercializace hospodářství

- De-industrializace
- Pokles poptávky po pracovnících s nízkou kvalifikací
- Absorpce pracovní síly sektorem služeb

Struktura zaměstnanosti v evropských zemích (2003)

	Zemědělství	Průmysl	Služby
ČR	4,5	39,7	55,8
Maďarsko	5,5	33,7	61,1
Polsko	18,4	28,6	53,0
Dánsko	3,0	23,8	72,0
Švédsko	2,1	22,7	75,1
Německo	2,4	31,6	65,9
Irsko	6,6	27,6	65,8
Velká Británie (2001)	1,4	24,8	73,6
Irsko	6,6	27,6	65,8

Vývoj struktury zaměstnanosti v civilním sektoru v ČR

	1950	1960	1970	1980	1990	2000
Zemědělství	32,2	21,6	15,7	12,5	11,8	4,6
Průmysl	35,1	41,6	41,5	39,9	37,9	31,4
Služby	32,7	36,8	42,8	47,6	50,3	64

Sektor služeb

■ Typy služeb

- Obchodní služby
- Distribuční služby
- Osobní a spotřebitelské služby
- Sociální služby

■ Cost-disease problem (Baumol) – problém růstu produktivity

■ Možné reakce

Sektor služeb a typy pracovních míst

- Vyšší podíl zkrácených úvazků
- Vyšší podíl dočasných zaměstnání (kultura, pohostinství, hotelové služby)
- Nízké příjmy (velkoobchod, maloobchod, hotely a restaurace)
- Dualizace odvětví